

# **OBRANNÁ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY**

Praha 2017

**Vydalo: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha**

Adresa: Vojenský historický ústav Praha,  
U Památníku 2, 130 05 Praha 3

[www.army.cz](http://www.army.cz)

[www.vhu.cz](http://www.vhu.cz)

Do tisku připravilo grafické oddělení odboru prezentačního  
a produkčního VHÚ Praha

Adresa: Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

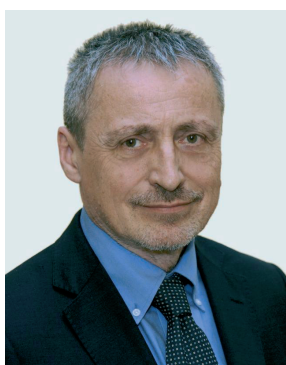
Výtvarné řešení a zlom: Adéla Zemanová

Dáno do tisku: duben 2017

Tisk: Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad Dobruška  
1. vydání

© **Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2017**  
**ISBN 978-80-7278-702-9**

# PŘEDMLUVA MINISTRA OBRANY K AKTUALIZOVANÉ OBRANNÉ STRATEGII ČESKÉ REPUBLIKY



Aktualizace Obranné strategie ČR je jedním z řady systémových opatření k posílení zajišťování obranyschopnosti České republiky. Vláda již dříve schválila novelizovanou Bezpečnostní strategii ČR a Parlament ČR přijal novou brannou legislativu. Ministerstvo obrany provádí celou řadu kroků k rozvoji schopností a kapacit ozbrojených sil, kterým Obranná strategie stanovuje jednotný směr. Současně vytváří koncepční podmínky pro celkové posilování odolnosti orgánů státní správy, samosprávy i občanů vůči negativním dopadům nestabilního bezpečnostního prostředí a jejich připravenosti těmto dopadům čelit.

Dobře si přitom uvědomujeme, že bezpečnost naší vlasti je provázána s bezpečností našich spojenců. Proto je v našem vlastním zájmu odpovědně přispívat k fungování systému kolektivní obrany NATO a EU i podílet se na stabilizaci neklidných oblastí světa. Obranná strategie tudíž odráží společně učiněná rozhodnutí Severoatlantické aliance i novou Evropskou globální strategii. Její realizace posílí věrohodnost českého příspěvku ke kolektivnímu zajišťování obrany a bezpečnosti. Napraví tak důsledky dlouhodobého podceňování důležitosti soustavného udržování a rozvoje obranných schopností.

Na současné značně nepředvídatelné bezpečnostní prostředí reagujeme podstatným navýšením investic do obrany. V této situaci je obzvláště důležité důsledně dbát na to, aby nemalé prostředky, které na svou obranu společnost vynakládá, byly využívány skutečně rozumně a efektivně. I tomu má aktualizovaná Obranná strategie napomoci. Věřím, že odpovědný přístup Ministerstva obrany i celé vlády v ní zakotvený se setká s pozitivní odezvou u občanů. Vždyť na aktivní participaci občanů a jejich vůli k hájení svých práv a svobod je systém obrany státu založen a bez nich by postrádal smysl.



# OBSAH

A. ÚVOD .....	6
B. VÝCHODISKA OBRANNÉ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY .....	7
C. TŘI PILÍŘE OBRANY ČR: STÁT, OZBROJENÉ SÍLY, OBČAN .....	9
<i>Pilíř 1</i> – Zodpovědný přístup státu k obraně České republiky a spojeneckým závazkům .....	9
<i>Pilíř 2</i> – Akceschopné ozbrojené síly .....	11
<i>Pilíř 3</i> – Občanská povinnost k obraně státu .....	14
D. REALIZACE .....	15
E. ZÁVĚR .....	15

## A. ÚVOD

1. Obranná strategie vymezuje přístup vlády České republiky k zajišťování obrany České republiky. Určuje způsob naplňování hlavních úkolů ozbrojených sil České republiky a představuje základní zadání pro navazující plánovací proces.
2. Obranná strategie vychází z platných právních předpisů pro zajišťování obrany, zejména z Ústavy České republiky, mezinárodních smluv a souvisejících zákonů.<sup>1</sup> Navazuje na *Bezpečnostní strategii České republiky*<sup>2</sup> a bere v úvahu *Strategickou koncepci NATO*, *Globální strategii EU* a další relevantní dokumenty národní, mezinárodní a spojenecké.
3. V souladu se zákonem o ozbrojených silách je základním úkolem ozbrojených sil připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení. V souladu se Severoatlantickou smlouvou se ozbrojené síly České republiky podílejí na přípravě ke kolektivní obraně území spojenců NATO, a to prostřednictvím cvičení, aliančního obranného plánování a účasti v zahraničních operacích. Ozbrojené síly se rovněž podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru a na záchranných a humanitárních akcích. Spolupracují s cizími (zejména spojeneckými) ozbrojenými silami v oblastech společného bezpečnostního zájmu.

<sup>1</sup> Zajištění obrany České republiky se řídí platnými právními předpisy, především ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky; ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky; zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky; zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání; zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky; zákonem č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon); zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii; zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky; zákonem č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství; zákonem č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze.

<sup>2</sup> Schválena usnesením vlády č. 79 ze dne 4. února 2015.

## B. VÝCHODISKA OBRANNÉ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY

4. Bezpečnostní situace v Evropě se od roku 2012 výrazně zhoršila. Na východě Evropy Ruská federace otevřeně realizuje své mocenské ambice, a to i za použití vojenské síly. Přitom se nezděráhá porušovat normy mezinárodního práva, včetně narušení územní celistvosti okolních zemí. Vůči členským zemím NATO a EU používá řadu nástrojů hybridní kampaně včetně cílených dezinformačních aktivit a kybernetických útoků. Na jih a jihovýchod od Evropy probíhá vlna nestability, která zasahuje rozsáhlé oblasti od severní Afriky až po Afghánistán. Základem této nestability je existence slabých a hroutících se států, které dovolily nestátním aktérům typu tzv. Islámského státu a dalším extremistickým skupinám vytvořit zónu nestability, která sahá až k evropským hranicím a ohrožuje i Evropu v podobě radikalizace, extremismu, terorismu, organizovaného zločinu a alarmujícího zvyšování ilegální migrace do EU. Bezpečnost Evropy ohrožují i hrozby relativně nové související s informační válkou nebo organizovanými kybernetickými útoky. Tyto nepříznivé trendy představují pro Českou republiku potenciální ohrožení. O to větší odpovědnost a zájem proto Česká republika má na výstavbě a připravenosti svých obranných schopností a na podpoře těch spojenců a partnerů, kteří nesou hlavní díl břemene.
5. V reakci na tento nepříznivý vývoj přijaly Severoatlantická aliance a Evropská unie řadu opatření, která pomohou posílit bezpečnost jejich členů. Z opatření vojenského charakteru se kromě jiného jedná o posílení Sil rychlé reakce NATO (*NATO Response Force, NRF*), včetně vytvoření Společného úkolového uskupení velmi vysoké pohotovosti (*Very High Readiness Joint Task Force, VJTF*) a vytvoření posílené předsunuté vojenské přítomnosti na východě (*enhanced Forward Presence, eFP*) a jihovýchodě (*Tailored Forward Presence, tFP*) Aliance.
6. V reakci na zhoršené bezpečnostní prostředí zahájila vláda České republiky navyšování zdrojů na zajišťování obrany. Nejnaléhavějším úkolem je odstranit důsledky propadu úrovně obranných schopností a personální, technické a materiální zanedbanosti z minulých let a rozvíjet ozbrojené síly České republiky tak, aby dokázaly naplňovat požadavky na ně kladené.
7. Česká republika zajišťuje obranu své suverenity a územní celistvosti především v rámci společné obrany NATO podle článku 5 Severoatlantické smlouvy. Členství v mezinárodních organizacích však z České republiky nesnímá její prvotní odpovědnost za vlastní obranu. Česká republika samostatně i ve spolupráci s dalšími státy udržuje a rozvíjí, v souladu s čl. 3 Severoatlantické smlouvy<sup>3</sup>, svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku. Obranná politika České republiky je založena na členství země v NATO a EU, které přináší výhody kolektivního zajištění vlastní obrany a bezpečnosti, zároveň nás ale zavazuje k tomu, abychom adekvátně přispívali k rozvoji společné obrany ostatních členských států.

<sup>3</sup> Článek 3 Severoatlantické smlouvy: Aby bylo co nejučinněji dosaženo cílů této smlouvy, budou smluvní strany jednotlivě i společně stárou a účinnou svépomocí a vzájemnou výpomocí udržovat a rozvíjet svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku.

8. Pravděpodobnost přímého vojenského napadení území České republiky je nadále nízká. Nelze však vyloučit, že bude bezprostředně ohrožena bezpečnost a územní celistvost některého členského státu NATO či EU takovým způsobem, který bude vyžadovat participaci ozbrojených sil České republiky na kolektivních akcích k zajištění obrany takto ohroženého spojeneckého státu. Česká republika proto soustavně rozvíjí interoperabilitu a efektivitu svých ozbrojených sil s využitím procesu obranného plánování NATO a vojenských cvičení se zahraničními partnery. Česká republika podporuje posilování evropské bezpečnosti a obrany a proto aktivně přistupuje k prohlubování obranné spolupráce v rámci EU.
9. Česká republika se dlouhodobě aktivně účastní a nadále bude účastnit mezinárodních misí a operací na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcí v zahraničí. Bude nadále přispívat k budování schopností ozbrojených sil partnerských zemí v nestabilních regionech. V zahraničních operacích spolupracují ozbrojené síly České republiky s ozbrojenými silami spojenců a partnerů na základě mezinárodních smluv a závazků. Mimo území České republiky jsou nasazovány v rámci širšího úsilí mezinárodního společenství a v souladu s principy mezinárodního práva v celém spektru operací vedených NATO, EU, OSN a dalšími mezinárodními organizacemi, ad hoc koalicemi či na bilaterálním základě. Jsou schopny účasti v operacích kolektivní obrany a operacích k prosazení, podpoře či udržení míru a v operacích usilujících o postkonfliktní stabilizaci a rekonstrukci. Příslušníci ozbrojených sil České republiky mohou dále plnit úkoly v rámci humanitárních misí, záchranných a evakuačních akcí a podílet se na dalších civilních operacích a pozorovatelských misích mezinárodních organizací. Přispívají rovněž k budování a rozvoji bezpečnostních a obranných schopností partnerských států v nestabilních regionech, a to nejen v rámci multilaterálních iniciativ, ale i na bilaterálním základě.



## C. TŘI PILÍŘE OBRANY ČR: STÁT, OZBROJENÉ SÍLY, OBČAN

10. Obrana České republiky je založena na odpovědném přístupu vlády a dalších orgánů veřejné správy k zajištění systému obrany státu, dále na vytváření k tomu potřebných obranných schopností v rámci kolektivní obrany NATO a na zapojení občanů do obranných aktivit v případě vážného ohrožení země. Důležitým faktorem správného fungování těchto tří pilířů obrany je posilování pozitivní motivace a vytváření příznivého právního rámce i reálných příležitostí pro přípravu občanů na plnění povinností v rámci obranných aktivit.

### PILÍŘ 1 – ZODPOVĚDNÝ PŘÍSTUP STÁTU K OBRANĚ ČESKÉ REPUBLIKY A SPOJENECKÝM ZÁVAZKŮM

11. *Obrana území České republiky:* Za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda České republiky.<sup>4</sup> Obrana je zároveň záležitostí všech složek státní správy, územní samosprávy, právnických osob i občanů. Vláda České republiky vytváří podmínky pro rozvoj ozbrojených sil a garantuje, že tyto síly splňují požadavky pro obranu svrchovanosti a územní celistvosti státu v rámci kolektivní obrany NATO.
12. *Kolektivní obrana:* K zajištění své obrany Česká republika naplňuje požadavky na schopnosti dobrovolně přijaté v rámci obranného plánování NATO a zabezpečuje kapacity pro přijetí a podporu sil spojenců na vlastním území. Plánovaná opatření k zajištění obrany státu jsou pravidelně ověřována při cvičeních orgánů krizového řízení doma i na mezinárodní úrovni.
13. *Systém obrany státu:* Systém obrany státu je součástí bezpečnostního systému České republiky, který je popsán v *Bezpečnostní strategii České republiky*. Základní funkcí systému obrany státu je příprava, řízení, koordinace a zabezpečování činnosti příslušných orgánů, sil a prostředků při zajišťování obrany České republiky, včetně včasné identifikace a predikce vývoje hrozeb, a to i hybridních, a jejich vyhodnocení. Systém obrany státu je provázán se spojeneckým prostředím. Jeho fungování a řízení zabezpečují prezident republiky, Parlament České republiky, vláda České republiky se svými pracovními a poradními orgány, ministerstva a ostatní ústřední správní úřady. Ministerstvo obrany zodpovídá za proces plánování obrany státu a koordinuje plnění plánovaných opatření. Za stavu ohrožení státu a válečného stavu

<sup>4</sup> Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

se vytvářejí zvláštní struktury k zajištění přímého řízení obrany. Hlavním výkonným prvkem systému obrany státu jsou ozbrojené síly. K výkonným prvkům patří i další instituce státní správy a samosprávy a v zákonem vymezeném rozsahu i právnické a fyzické osoby.

14. *Obranné plánování:* Efektivní a účelná výstavba obranných schopností realizovaná v rámci obranného plánování České republiky se primárně řídí procesem obranného plánování NATO a je sladěna s potřebami EU.
15. *Zdroje:* Základním předpokladem pro efektivní zajištění obrany státu je existence dlouhodobě stabilního a dostatečného zdrojového rámce. Léta podfinancování zanechala ozbrojené síly České republiky ve stavu, kdy po lidské i materiální stránce mohou plnit své úkoly jen s řadou omezení. Naakumulované nedostatky budou zatěžovat rozvoj schopností ozbrojených sil České republiky ještě dlouho do budoucna. Vláda České republiky, vědoma si zhoršené bezpečnostní situace, činí kroky k nápravě a zahájila navyšování zdrojů na zajišťování obrany. V souladu se spojeneckými závazky vláda České republiky zajistí postupné zvyšování obranného rozpočtu tak, aby v roce 2020 dosáhl úrovně 1,4% HDP. Zároveň bude Česká republika, v souladu se závěry summitu NATO ve Walesu v roce 2014, usilovat v horizontu 10 let o přiblížení se k hranici výdajů na obranu ve výši 2% HDP a o vynakládání podílu alespoň 20% z obranného rozpočtu na pořízení či modernizaci hlavních druhů vojenské techniky a vybavení.
16. *Materiální zajištění obrany:* Vláda České republiky bude pokračovat v zajišťování infrastruktury potřebné k obraně státu, dostatečných zásob materiálu pro potřeby obrany a mobilizační rozvinutí ozbrojených sil včetně využití hospodářských opatření pro krizové stavy a tvorby a použití státních hmotných rezerv.
17. *Stabilita systému obrany:* Vláda České republiky bude důsledně dbát na efektivitu vynakládaných prostředků pro zabezpečení obranyschopnosti České republiky a racionalitu organizačních struktur resortu obrany. K zabezpečení stability doplňování vojenského personálu a zabezpečení dostatečné zálohy bude vláda České republiky podporovat cílevědomě vedenou a účelnou spolupráci s právníky i fyzickými osobami včetně škol a vzdělávacích institucí. Vláda České republiky bude soustavně předcházet riziku zdrojové, organizační a personální destabilizace systému zajišťování obrany České republiky, která by vedla ke ztrátě kvality vojenského personálu, úpadku prestiže vojenského povolání, erozi obranných schopností státu a oslabení věrohodnosti a politické váhy České republiky.
18. *Zpravodajství:* Aktuální, nezávislé, vícezdrojové a maximálně objektivní zpravodajské informace jsou nezastupitelným prvkem plánování a rozvoje účinného systému obrany státu. Vytvářejí podmínky pro včasné varování před bezpečnostními hrozbami, prevenci jejich realizace a aktivaci systému obrany státu.
19. *Obranný průmysl:* Obranný průmysl České republiky představuje jeden ze základních stavebních kamenů bezpečnostní struktury státu. Cílem podpory rozvoje obranného průmyslu je zajištění co nejvyšší míry bezpečnosti dodávek vojenského materiálu a služeb k pořízení a udržení provozuschopnosti identifikovaných kritických zbraňových systémů a zabezpečení operačních potřeb ozbrojených sil České republiky. Vláda České republiky podporuje zachování specificky vojenských a z jiných zdrojů nenahraditelných kapacit průmyslové výroby, výzkumu a vývoje v České republice, a to zejména v rámci státních podniků. V tomto ohledu zajišťuje jeho rozvoj v těch oblastech, které jsou pro ozbrojené síly České republiky zásadní a přitom ve střednědobém horizontu dosažitelné. Přístup k obrannému

průmyslu a vyzbrojování dále podrobněji rozvíjí Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu.

20. *Regionální spolupráce:* Česká republika podporuje rozvoj bilaterální a multilaterální spolupráce v oblasti obrany zejména se sousedními zeměmi a v rámci regionálních formátů a aktivně k tomuto úsilí přispívá. Regionální obranná spolupráce je postavena na dvou hlavních pilířích: spolupráci se Spolkovou republikou Německo (SRN) a rozvoji obranné spolupráce v rámci Visegrádské skupiny. Vzhledem k vzájemným hospodářským vazbám a k jejímu významu v rámci NATO a EU je SRN pro Českou republiku přirozeným partnerem. Česká republika bude rozvíjet obrannou spolupráci se SRN, kromě jiného prostřednictvím vytváření větších mnohonárodních vojenských uskupení určených jako následné síly pro operace kolektivní obrany v rámci iniciativy *Framework Nations Concept* (FNC). Plánovacím předpokladem je, že Česká republika začlení brigádu do většího celku (divize), vytvářeného v rámci této iniciativy. Bude pokračovat intenzivní vojenská spolupráce se zeměmi Visegrádské skupiny s cílem prohlubování interoperability (včetně spolupráce při výstavbě Bojových uskupení EU a Sil velmi vysoké pohotovosti NATO) a nalézání výhodných řešení při společném pořizování vojenských schopností. Jedním z nástrojů prohlubování regionální spolupráce s Německem a Polskem je příspěvek České republiky k posilování schopností aliančního Mnohonárodního sboru Severovýchod (*Multinational Corps Northeast, MNC-NE*) ve Štětíně.

## PILÍŘ 2 – AKCESCHOPNÉ OZBROJENÉ SÍLY

21. Základem ozbrojených sil jsou jejich příslušníci – lidé. Cílem České republiky je mít ozbrojené síly naplněné motivovaným, vycvičeným, všestranně připraveným a náležitě vybaveným personálem, jemuž budou zajištěny veškeré předpoklady k výkonu práce. Těmi jsou v ozbrojených silách převážně vzdělávání, výcvik a další formy přípravy na plnění stanovených úkolů ozbrojených sil. Na přípravu personálu v dostatečné kvalitě i kvantitě (včetně výcviku na vyšší – praporeční a brigádní – úrovni) budou vyčleňovány adekvátní zdroje tak, aby vycvičenost a vojenské umění příslušníků ozbrojených sil měly požadovanou úroveň.
22. Obdobně je nezbytné i vybavení ozbrojených sil materiálními prostředky. Česká republika bude činit kroky k odstranění nedostatků v této oblasti tak, aby byly ozbrojené síly adekvátně vybaveny moderní výzbrojí, výstrojí a dalším materiálem. V tomto kontextu bude zvláštní pozornost kladena na dostatečné zásoby materiálu pro vedení intenzivní bojové činnosti a vytváření zásob pro případné mobilizační rozvinutí ozbrojených sil. Konkrétní opatření stanoví specifické dokumenty.
23. Pro vymezení cílového stavu, k němuž by ozbrojené síly měly směřovat, jsou níže stanoveny politicko-vojenské ambice. Ty představují plánovací cíle, které budou rozpracovány ve specifických plánovacích dokumentech a jejichž naplňování bude periodicky vyhodnocováno:
  - a. Při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost a územní celistvost České republiky, budou nasazeny všechny síly a prostředky ozbrojených sil České republiky včetně využití branné povinnosti (mobilizace).

- b. Pro kolektivní obranu spojenců podle článku 5 Severoatlantické smlouvy poskytne Česká republika pozemní a vzdušné síly předurčené k tomuto účelu v rámci obranného plánování NATO, jejichž základ tvoří brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády, perspektivně těžkého typu.
- c. Pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí poskytne Česká republika v závislosti na charakteru situace brigádní úkolové uskupení pozemních sil bez rotace po dobu šesti měsíců. V případě, že toto uskupení nebude nasazeno, bude Česká republika pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí schopna souběžně nasadit dlouhodobě udržitelné praporní a rotní úkolové uskupení pozemních sil, nebo komponent vzdušných sil s rotací.
- d. Česká republika přispívá uskupeními do pohotovostních sil rychlé reakce NATO (*NATO Response Force, NRF*) nebo bojových uskupení EU (*EU Battle Groups*), nebo pro použití v rámci posílené předem vybrané vojenské přítomnosti na východě Aliance (*enhanced Forward Presence, eFP*), a to v souhrnu do velikosti odpovídající jednomu praporu.
- e. Česká republika přispívá do misí OSN, a to zejména prostřednictvím vyčleňování sil do Systému připravenosti schopností pro mírové operace OSN (*UN Peacekeeping Capability Readiness System, UNPCRS*).
- f. Česká republika je schopna přispívat i do dalších operací a misí specializovanými uskupeními či jednotlivci, a to například speciálními jednotkami a expertními týmy v oblasti výcviku a vojenského poradenství a personálem pro mezinárodní velitelské struktury NATO a EU. Je rovněž schopna vysílat své vzdušné síly za účelem ochrany vzdušného prostoru spojeneckých zemí v rámci NATO (*Air Policing*).

24. Při naplňování politicko-vojenských ambic budou zohledňovány následující principy:

- a. *Jeden soubor sil* pro plnění jak vojenských úkolů, tak i pro podporu civilních orgánů v krizových situacích nevojenského charakteru.
- b. *Účelnost sil* s ohledem na úkoly ozbrojených sil České republiky v rámci systému obrany České republiky a nejpravděpodobnější způsoby jejich použití při zachování schopnosti pružně reagovat v širším spektru činností.
- c. *Efektivita sil* založená na plnění aliančních standardů, zejména s důrazem na jejich připravenost.
- d. *Modularita sil* umožňující vytvářet na bázi organických jednotek úkolová uskupení odpovídající charakteru činnosti.
- e. *Nasaditelnost sil* a jejich využitelnost pro plnění úkolů v mezinárodních operacích při současném zvyšování udržitelnosti nasazených jednotek.
- f. *Interoperabilita sil* zajišťující součinnost se spojenci a plnění úkolů v aliančním integrovaném informačním prostředí.
- g. *Postupné budování válečných schopností*. Dříve předpokládané dlouhé varovací doby vedly ke konceptu tzv. odložené potřeby. Vývoj posledních let však ukázal, že ozbrojený konflikt v Evropě může vypuknout náhle, čímž dochází k výraznému zkrácení varovací doby pro přípravu ozbrojených sil k dosažení operačních schopností. Proto bude realizováno postupné budování válečných schopností, včetně pořízení dostatečného množství materiálu a skladových zásob pro úhradu běžných a válečných ztrát, zvyšování připravenosti záloh, smluvního zajištění dodávek a další opatření. V tomto kontextu bude posouzen a případně revidován koncept odložené potřeby.

- h. *Kompetentní personál.* Za účelem realizace stanovených úkolů budou vytvořeny podmínky k získání a udržení kvalifikovaného a motivovaného personálu. Nedílnou součástí budování válečných schopností je i cílevědomě vedená široká spolupráce s právníckými i fyzickými osobami včetně škol a vzdělávacích institucí, a to nejen v programech osvětových, přípravě obyvatelstva v nezbytných formách a obsahu, ale i spočívající v přímé spolupráci na zaměstnávání ze služby, po splnění závazku, propuštěných vojáků a umožnění jejich aktivní účasti v rámci zálohy nebo aktivní zálohy.
25. Pro dlouhodobé plnění stanovené úrovně politicko-vojenských ambic je nezbytné vytvořit odpovídající strukturu, schopnosti a kapacity OS ČR k zajištění těchto úkolů. Na základě hodnocení bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik je v dlouhodobém horizontu nutné počítat s výstavbou nových jednotek a útvarů k navýšení zejména bojových schopností u pozemních sil a navýšit tak AČR o dalších 5 000 osob<sup>5</sup>, při zachování priority pro plnou personální naplněnost, vybavení, vyzbrojení, vycvičení a dosažení plných operačních schopností u dvou stávajících brigád, z toho jedné těžkého typu. Při přezbrojování útvarů bude stávající vojenská technika využita pro vyzbrojení mobilizačně rozvíjené armády.
26. Ozbrojené síly České republiky jsou schopny plnit své úkoly samostatně i ve spolupráci se spojenci včetně využití opatření k podpoře ozbrojených sil hostitelskou spojeneckou zemí a poskytnutí této podpory na vlastním území (*Host Nation Support*).
27. Česká republika se svými zdroji podílí na budování společných obranných schopností v rámci NATO a EU, a to zejména v případě systémů, jejichž pořízení a provozování není ve zdrojových a technických možnostech České republiky.
28. Česká republika sama i ve spolupráci se spojenci aktivně rozvíjí své schopnosti v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany.
29. Ozbrojené síly České republiky mohou podpořit civilní orgány na území státu v rámci integrovaného záchranného systému (IZS), a to zejména při zvládnutí následků rozsáhlých živelních pohrom, průmyslových nebo ekologických havárií. V závažných případech ohrožení vnitřní bezpečnosti státu a jeho občanů mohou být síly a prostředky Ministerstva obrany vyčleněny k posílení Policie České republiky (PČR). Pro tyto úkoly jsou síly vyčleňovány v nezbytném rozsahu a v závislosti na jejich dostupnosti. V principu mohou být ve prospěch IZS a PČR využitelné kterékoliv součásti ozbrojených sil České republiky včetně aktivní zálohy.

<sup>5</sup> Jedná se o navýšení oproti cílovému počtu 24 162 vojáků z povolání stanovenému v Koncepti výstavby Armády České republiky 2025 (str. 22, kapitola 5.1, upravená verze ke zveřejnění). Materiál Konceptu výstavby Armády České republiky 2025 byl schválen usnesením vlády č. 1094 dne 21. prosince 2015.

### PILÍŘ 3 – OBČANSKÁ POVINNOST K OBRANĚ STÁTU

30. Obrana státu je občanskou povinností a zároveň morálním závazkem. Zákonná povinnost občanů bránit svou vlast nezanikla ani s profesionalizací Armády České republiky. Vláda České republiky posiluje vědomí o osobní odpovědnosti občanů za obranu státu.
31. Příprava občanů k obraně je dobrovolná a za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je povinná. Příprava občanů k obraně státu vyžaduje vzhledem k prolínání vnitřních a vnějších bezpečnostních hrozeb kombinaci vojenských a civilních přístupů. Na tomto principu jsou vytvářena a sjednocována opatření a nástroje krizového plánování i metody a postupy přípravy.
32. Jedním z nejdůležitějších opatření ke splnění základního úkolu ozbrojených sil České republiky, kterým je obrana České republiky proti vnějšímu napadení, je převedení ozbrojených sil České republiky z mírové na válečnou organizační strukturu. Za stavu ohrožení státu může Ministerstvo obrany nařídit výběrové doplnění stanovených vojenských útvarů povoláním předurčených vojáků v záloze k výkonu mimořádné služby podle potřeb ozbrojených sil. Za válečného stavu nařizuje prezident republiky na návrh vlády mobilizaci ozbrojených sil, čímž dojde k hromadnému doplnění vojenských zařízení a útvarů osobami, materiálem a majetkem. K doplnění osob bude upraven systém tvorby a použití záloh na principu branné povinnosti občanů České republiky, k doplnění materiálu a majetku bude vytvořen systém rezerv a dodávek z civilního sektoru. Rozsah, obsah a časový plán opatření k přípravě a provedení mobilizace budou odpovídat vývoji bezpečnostní situace.
33. Účinným nástrojem pro naplnění práva občanů podílet se v době míru na zajišťování obrany České republiky je institut aktivní zálohy, který propojuje ozbrojené síly České republiky s veřejností. Základním úkolem vojáků v aktivní záloze je příprava na plnění úkolů ozbrojených sil České republiky během stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Vojáci v aktivní záloze mohou být vysláni k výkonu služby v operačním prostoru nasazení mimo území České republiky. Na plnění úkolů podle svého předurčení se připravují již v míru v organických jednotkách. Kromě toho mohou vojáci v aktivní záloze v době míru plnit některé úkoly při řešení nevojenských krizových situací nebo sloužit v operačním nasazení u vojenských útvarů, pro něž jsou předurčení. Dalším nástrojem a možností občanů podílet se v době míru na zajišťování obrany České republiky je i účast na dobrovolném vojenském cvičení.
34. Významným příspěvkem k zajišťování obrany a bezpečnosti České republiky jsou rovněž dobrovolné aktivity občanů, zejména pokud jde o získávání zkušeností a znalostí občany v oblasti zacházení se zbraněmi za podmínek stanovených zákonem či v oblasti první pomoci a zdravotní péče. K využití těchto aktivit občanů budou ze strany státních institucí vytvořeny adekvátní nástroje pro jejich podporu.



## D. REALIZACE

35. Obranná strategie České republiky je naplňována prostřednictvím rozhodnutí vlády České republiky a navazujících prováděcích dokumentů v působnosti Ministerstva obrany. Na základě této strategie budou aktualizovány plány obrany státu a další relevantní plánovací dokumenty. Vláda je informována o realizaci Obranné strategie České republiky prostřednictvím Zprávy o zajišťování obrany České republiky, která je předkládána každý rok.
36. Tento dokument nahrazuje Obrannou strategii České republiky z roku 2012.

## E. ZÁVĚR

37. Zajištění obrany státní svrchovanosti a územní celistvosti České republiky je základní funkcí státu a povinností vlády. Tuto povinnost sdílí s ostatními orgány státní správy a samosprávy. Obrana vlasti je též občanskou povinností.
38. Příprava na obranu státu a výstavba ozbrojených sil České republiky vycházejí ze strategických cílů a principů popsanych v této strategii. Akceschopné ozbrojené síly České republiky disponující moderními vojenskými schopnostmi jsou klíčovým předpokladem účinného systému obrany státu. Vzhledem k charakteru bezpečnostních hrozeb a spojeneckým závazkům obrana České republiky nekončí na hranicích našeho státu; je plánována a zajišťována v mezinárodním rámci, především aliančním. Podmínkou realizace Obranné strategie přitom je zejména dostupnost dostatečných zdrojů pro posilování obranyschopnosti naší země. Implementace opatření uvedených v této strategii umožní České republice zajistit si v současném zhoršujícím se bezpečnostním prostředí odpovídající úroveň své obranyschopnosti a zároveň přispívat k obraně svých spojenců.

**Obrannou strategii České republiky vláda projednala a schválila usnesením č. 194 ze dne 13. 3. 2017.**

# POZNÁMKY